

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts: ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīga,

2025. gada 27. janvārī

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. AP25SI0021

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Ietekmes sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātais (t.sk., reģistrācijas numurs un adrese):

SIA "GS Resursi", reģistrācijas Nr. 42103068781, juridiskā adrese: Slapjā iela 10A, Liepāja, Latvija, LV-3407, e-pasta adrese: info@gsresursi.lv vai izmantojot eAdresi.

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Laukmales" 11,274 ha platībā.

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamais īpašums "Laukmales" ar kadastra numuru 8048 006 0030, Babītes pagasts, Mārupes novads.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) 2024. gada 12. decembrī saņēma SIA "GS Resursi" (turpmāk – Iesniedzēja) iesniegumu ietekmes sākotnējā izvērtējuma veikšanai derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Laukmales" (turpmāk – paredzētā darbība), kas atrodas nekustamajā īpašumā "Laukmales" (kadastra Nr. 8048 006 0030), Babītes pagastā, Mārupes novadā (turpmāk – Norises vieta).

Smilts atradnes "Laukmales" (turpmāk arī Atradne) 11,274 ha platībā ar valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) 2024. gada 19. decembra Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokolu Nr. 121 ir akceptēti N kategorijas derīgo izrakteņu (smilts) krājumi 875,99 tūkst. m³ apmērā, no tiem 850,01 tūkst. m³ atrodas zem gruntsūdens līmeņa. No Atradnes kopējiem krājumiem (4,83 tūkst. m² platībā) 32,35 tūkst. m³ smilts ietilpst aizsargjoslā ap koplietošanas ūdensnoteku Nr. 381221:K:45 un 15,96 tūkst. m² plātībā atrodas 126,08 tūkst. m³ krājumu, kas ietilpt aizsargjoslā ap reģionālās nozīmes arheoloģisko pieminekli "Nocietinājumu sistēma ar Plūģu skansti" (valsts aizsardzības Nr. 2082).

Atbilstoši iesniegumam tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve atklātā karjerā. Sākotnēji teritorijā tiks noņemta segkārtā (augсне), kam seko smilts izcelšana no zemes dziļēm. Derīgo materiālu plānots izstrādāt pakāpeniski vienā vai divās izstrādes kāplēs. Ieguve tiks veikta ar

ekskavatoru, frontālo iekrāvēju un zemes sūkni, virs un zem pazemes ūdens līmeņa, bez ūdens līmeņa mākslīgas pazemināšanas (atsūknēšanas). Derīgo izrakteņu projektā norādītajos dziļumos un platībā izceltais materiāls tiks novietots atūdeņošanas krautnēs tiešā ekskavatora darbības zonā vai ieguves laukumā. Materiāla atūdeņošanas tehnoloģija paredz, ka ūdens no atūdeņošanas krautnēm tiks novirzīts un pašteses ceļā noplūdis atpakaļ atradnē (teritorijā no kurienes izcelts smilts un ūdens maisījums). Iegūto materiālu nav paredzēts papildus apstrādāt, tāpēc pēc tā nožūšanas materiāls tiks realizēts.

Atkarībā no pieprasījuma smilts ieguves apjoms gadā paredzēts līdz 150 000 m³. Ieguves darbus plānots veikt darba dienās no 8:00 līdz 18:00. Materiālu paredzēts transportēt pa D daļā piegulošo servitūtu, uz R pusē piegulošo pašvaldības autoceļu (skat. 1. att.).

1. Materiāla transportēšanas shēma.

Nav paredzēts izbūvēt specializētu tehnikas glabāšanas laukumu. Novietnes un uzpildes atrašanās vieta tiks pakārtota izstrādes procesam, atkarībā no izraktā laukuma apjoma. Degvielu, degvielas tvertenes, eļļas un citus ķīmiskos līdzekļus, karjera teritorijā uzglabāt nav paredzēts. Degvielas uzpilde ir paredzēta ar pievešanu, izmantojot atbilstošas polietilēna transportēšanas tvertnes, kas aprīkotas ar sūkni un automātisku uzpildes pistoli. Uzpildes brīdī jebkādas tvertnes vai iepakojumi (AdBlue šķidrums, logu tīrīšanas līdzeklis u.c.) tiks novietoti uz tam speciāli paredzētiem absorbējošiem paklājiem. Neparedzētu eļļas vai degvielas noplūdes rezultātā, noplūdušās vielas ir plānots savākt ar absorbenta palīdzību.

Derīgo izrakteņu transportēšanai un ieguvei paredzēts izmantot iekārtas, kas nepaaugstina trokšņu līmeni ārpus ieguves laukuma vairāk par 103 dB/1 pW, atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumu Nr.163 "Par trokšņu emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" prasībām. Derīgā materiāla ieguves procesā netiek paredzētas vibrācijas, kas var pārsniegt rūpnieciski izgatavoto iekārtu pieļaujamās vibrāciju normas. Trokšņa likumā noteikto robežvērtību pārsniegšana netiek paredzēta. Lai mazinātu trokšņa izplatību ārpus Atradnes – ieguves laukumam pa perimetru tiks novietos augsnes valnis.

Izvērtējot iepriekš minēto Valsts vides dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) punktam: *šā likuma 2. pielikumā minētajām paredzētajām darbībām* un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktam: *derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā*, līdz ar to tai ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums veikts, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) punktu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 85. pantu. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu).

Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 8. panta pirmā daļa nosaka, ka piesakot darbību, ierosinātājs norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ierosinātājs nav iesniedzis paredzētās darbības divus iespējamus variantus, tādējādi Valsts vides dienests kā otro alternatīvo risinājumu pieņem variantu, ka paredzētā darbība netiks īstenota.

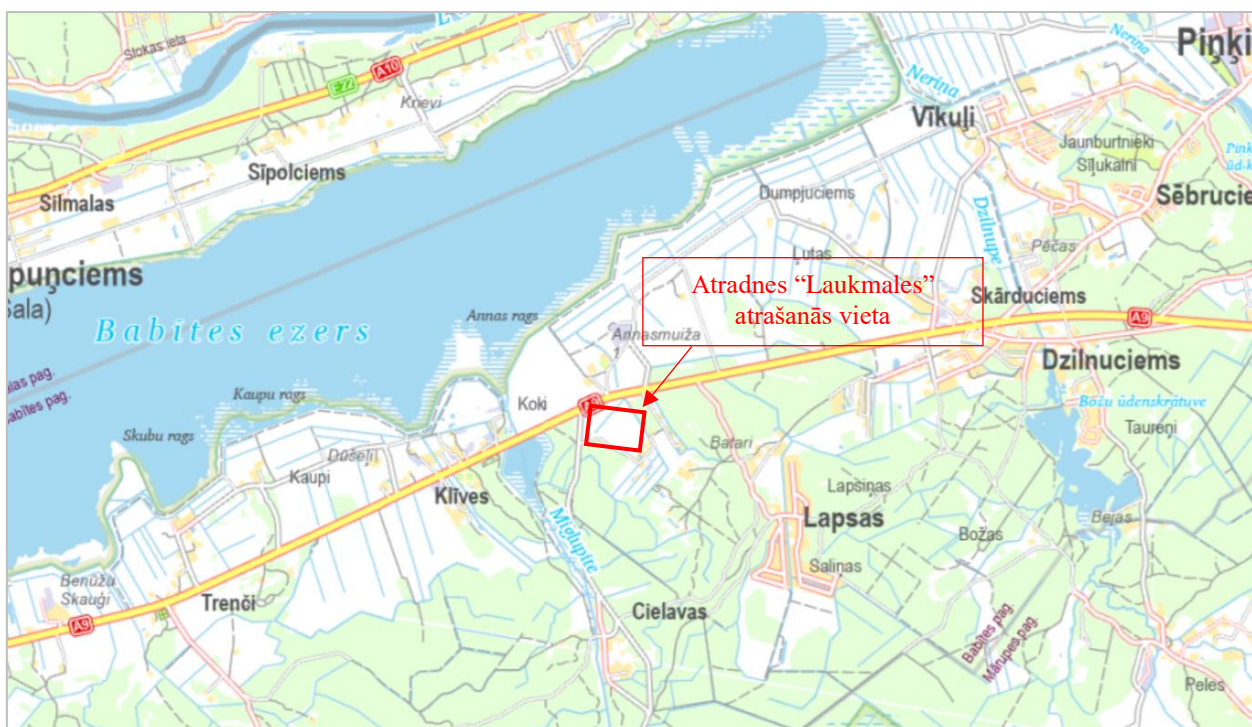
Sākotnējā ietekmes izvērtējuma ietvaros tika identificētas potenciāli būtiskākās ietekmes, kas ir saistītas ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 11. panta pirmās daļas 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dziļi, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, otrās daļas 2) punktu: *attiecīgajā teritorijā esošo dabas resursu [tostarp augsnes, zemes dziļi, ūdens un bioloģiskās daudzveidības (īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus)] relatīvais daudzums, pieejamība un pietiekamība, kvalitāte un atjaunošanas iespējas*, 3) punkta a) apakšpunktu: *dabiskās vides absorbcijas spēja, kas vērtējama, pievēršot īpašu uzmanību virszemes ūdensobjektu aizsargjoslām un upju grīvām*, ņemot vērā trešās daļas 1) punktu: *ietekmes apjomu un telpisko izplatību (iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un pakļauto iedzīvotāju skaitu)*.

Derīgo izrakteņu ieguve pēc būtības būs saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dziļu resursu ieguvi, tomēr ietekme būs lokālā mēroga, jo smilts krājumi Latvijā ir plaši izplatīti, turklāt iegūtais materiāls var tikt izmantots autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, ceļa drenējošā slāņa izbūvei, būvniecībā kā betona sastāvdaļa vai pamatu izbūvē, uzbērumu veidošanai un citiem mērķiem. Jaunu infrastruktūras objektu būvniecība Atradnē nav paredzēta. Uzstādītos pagaidu infrastruktūras objektus teritorijā pēc darbības beigšanas aizvedīs prom.

Saskaņā ar LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā¹ pieejamo informāciju paredzētās darbības tuvumā neatrodas citas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Līdz ar to nav paredzama savstarpēja un kopēja ietekme ar citām esošām vai akceptētām paredzētajām darbībām.

Paredzētās darbības vieta atrodas aptuveni 680 m no ciema Klīves un 1,5 km attālumā no Lapsas ciema robežas (skat. 2. att.). Tuvākās viensētas "Priedītes", "Ansoni" un "Pļavnieki" atrodas aptuveni 200 m attālumā no paredzētā ieguves laukuma. Līdz ar to tuvējās mājas iedzīvotāji var izjust diskomfortu, ko var radīt putekļi un pastiprināts troksnis, gan no intensīvas transporta kustības, gan no veiktās ieguves, tā kā tehnikai un transportam (it sevišķi braucot atpakaļgaitā) ir raksturīgs troksnis un vibrācijas pēc būtības. Ieguves vietas sagatavošana ekspluatācijai var radīt īslaicīgu potenciālu piesārņojuma līmeņa palielināšanos, taču, ņemot vērā ietekmes ilgumu, to atsevišķi nevērtē. Savukārt, lai mazinātu potenciālo piesārņojuma līmeņa palielinājumu ekspluatācijas laikā, paredzētās darbības ierosinātāja plāno veidot segkārtas/augšnes krautnes gar Atradnes perimetru trokšņu un putekļu emisiju mazināšanai. Emisijas no ieguves procesiem Atradnes teritorijā un transportēšanas pa grants ceļiem radītā ietekme ir vērtējama, kā lokāla, un var radīt būtisku ietekmi uz gaisa kvalitāti tikai tiešā ieguves laukuma un transportēšanas ceļu tuvumā. Dienests secina, ka salīdzinājumā ar jau kopējo uz pašvaldības un valsts nozīmes autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja radīto troksni vai putekļiem nav uzskatāmas par būtiskām.

¹ <https://vidscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>

2. attēls. Atradnes “Laukmales” atrašanās vieta.

Ņemot vērā, ka Atradnes teritorijā nav paredzēta materiāla apstrāde, kā arī Ierosinātāja paredz pasākumus negatīvās ietekmes mazināšanai, Dienesta ieskatā ietekmes attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves vietai tuvējām mājām ir pārvaldāmas, izvirzot atbilstošus nosacījumus tehniskajos noteikumos. Norādām, ka tehniskie noteikumi sagatavojami pēc derīgo izrakteņu atradnes pases un ieguves limita sagatavošanas.

Vienlaikus norādām, ka derīgo izrakteņu ieguvējam jānodrošina sagatavošanas darbu laikā noņemtā augsnes/ segkārtas uzglabāšanu krautnēs gar Atradnes perimetru, kas papildus kalpos par aizsargvalni trokšņu un putekļu emisiju mazināšanai. Vienlaikus norādām, ka darbība ir pieļaujama tikai darba dienās.

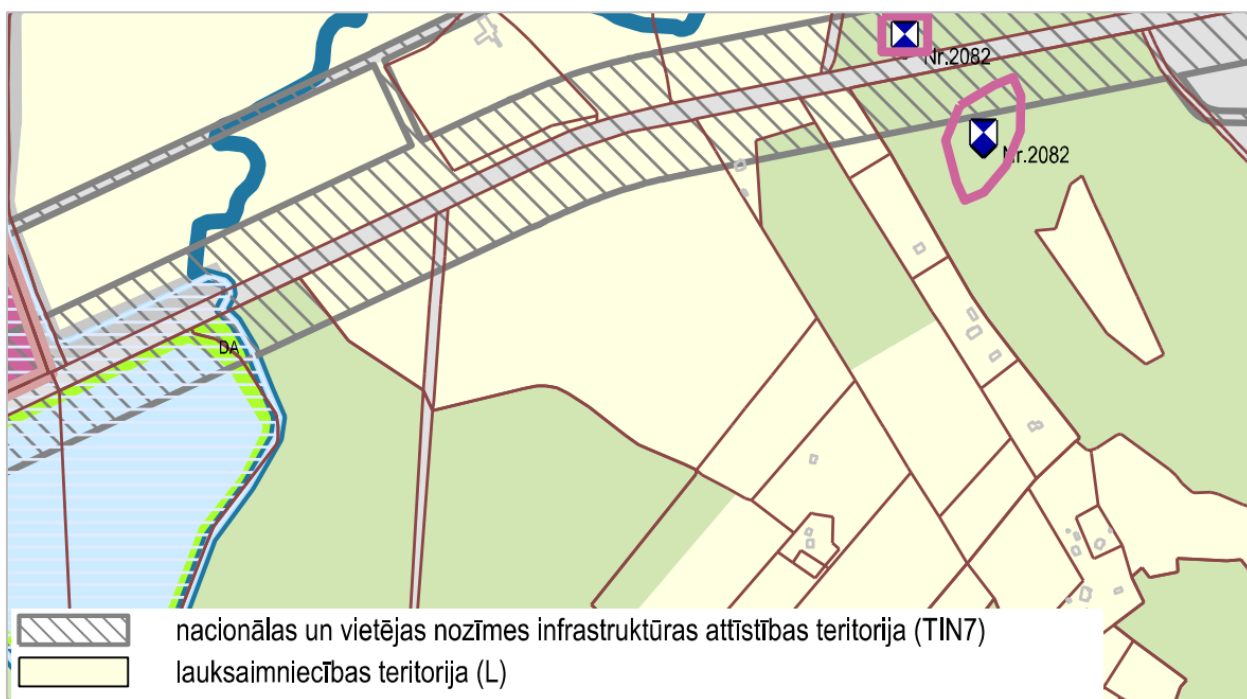
Derīgo izrakteņu ieguvi atradnē un iegūtā materiāla transportēšana no Atradnes teritorijas jāplāno tādā veidā, kas neradītu trokšņu normatīvu pārsniegumus tuvākajās māsaimniecībās. Derīgo izrakteņu ieguvei, apstrādei un transportēšanai jāizmanto tehnika un iekārtas, kas atbilst Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumu Nr. 163 “Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” prasībām, un darbības laikā jānodrošina, lai trokšņu līmenis nepārsniedz noteiktos (pieļaujamos) vides trokšņa robežlielumus, kas noteikti Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 16) 2. pielikumā.

Dienesta ieskatā Ierosinātājam būtu jānodrošina informācijas (kontakttālruni, e-pastu u.c.), kur vērsties, lai ziņotu par putēšanu, gaisa kvalitāti un/vai trokšņa pārsniegumiem saņemot tādu ziņojumu, veikt korektīvas darbības, ja tādas ir nepieciešamas; visu saņemto sūdzību reģistrēšana par gaisa kvalitāti un/vai troksni, identificējot to cēloņus un īstenojot korektīvas darbības; visu ārkārtas situāciju reģistrēšana, kas rada pastiprinātu putēšanu un/vai gaisa piesārņojumu, identificējot to cēloņus un īstenojot korektīvas darbības.

Atbilstoši Babītes novada teritorijas plānojuma² (turpmāk – Teritorijas plānojums) funkcionālā zonējuma kartei paredzētās darbības vietā ir noteikta Lauksaimniecības teritorijas

² Apstiprināts ar Babītes novada pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem Nr. 1 “Babītes novada teritorijas plānojums, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”. Aktuālā versija pieejama: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_16525#nozooom

(L1) funkcionālā zona (skat. 4. att.). Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 679. punktu derīgo izrakteņu ieguve ir noteikta kā viens no Lauksaimniecības teritorijas (L1) papildizmantošanas veidiem. Ņemot vērā minēto, Dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst spēkā esošajam Teritorijas plānojumam. Atbilstoši TIAN 137.2. apakšpunktam derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta tuvāk par 200 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās būves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma, kas atrodas noteiktajā attālumā, īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums. Ņemot vērā minēto norādām, ka derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta tuvāk par 200 m no esošas dzīvojamās vai publiskās apbūves ēkām bez attiecīga saskaņojuma saņemšanas.

4. attēls. Paredzētās darbības izvietojums atbilstoši teritorijas funkcionālajam zonējumam.

TIAN 139.1. apakšpunkts nosaka, ka pirms derīgo izrakteņu ieguves jāizstrādā detālplānojums, ja plānots derīgo izrakteņu ieguves teritorijas piededzeļa pieslēgums pašvaldības ceļam vai valsts autoceļam. Mārupes novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) 2025. gada 13. janvāra vēstulē Nr. 1/2.1-3/64 norāda, ka papildu prasība izstrādāt detālplānojumu netiek izvirzīta, ja pievienojums tiek veidots pie esošā servitūta ceļa. Savukārt izsniedzot atļauju bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei, var tikt izvirzīta prasību par pašvaldības autoceļa “Masīva ceļš” nodošanu uzturēšanā uz derīgo izrakteņu ieguves laiku - nodrošināt autoceļa ikdienas uzturēšanas prasību izpildi atbilstoši 2021. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 26 “Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli”. Vienlaikus lai izvairītos no strīdus situācijām Pašvaldība atļaujas saņēmējam ir izvirzījusi nosacījumi saskaņot ar servitūta ceļa izmantotājiem (nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju) nosacījumus servitūta ceļa izmantošanai un uzturēšanai, ievērojot tā nestspēju. Pamatojoties uz Pašvaldības 2025. gada 13. janvāra vēstulē Nr. 1/2.1-3/64 norādīto, Dienests plāno tehniskajos noteikumos izvirzīt prasību, ka derīgo izrakteņu ieguves projektam jāpievieno saskaņojums, kas noslēgts ar servitūta ceļa izmantotājiem.

Atbilstoši Teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma kartei paredzētās darbības vietā ir noteikta Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7). Saskaņā ar TIAN 755. punktu *Jebkura jauna būvniecības iecere jāsaskaņo ar VAS “Latvijas valsts ceļi”, lai izvērtētu tās ietekmi uz plānoto infrastruktūras objekta attīstību.* Atbilstoši valsts SIA “Latvijas Valsts ceļi” 2024. gada 26. septembra vēstulē Nr. 4.8/17787 (pievienota pie iesnieguma)

norādītajam, tiek pieļauts zemsedzes jeb grunts vaļņa novietošanu valsts autoceļa A9 aizsargjoslā, bet ne tuvāk par 1 m no valsts autoceļa A9 ceļa zemes nodalījuma joslas (kadastra apzīmējums 8048 006 0032). Vienlaikus tiek norādīts, ka grunts vaļņa nogāzes bez nostiprinājuma nedrīkst būt stāvākas kā 1:1,5 (optimāli 1:3,0), stāvākām nogāzēm jāparedz nostiprinājums.

Ņemot vērā minēto, izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu jāievēro valsts SIA "Latvijas Valsts ceļi" 2024. gada 26. septembra vēstulē Nr. 4.8/17787 norādītais. Vienlaikus norādām, ka derīgo izrakteņu ieguve pašvaldības autoceļa aizsargjoslā bez autoceļa īpašnieka atļaujas ir aizliegta saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 42. panta pirmās daļas 1) punkta c) apakšpunktu³.

Vienlaikus Norises vieta atrodas 15 km zonā ap VAS "Starptautiskā lidosta Rīga" kontrolpunktu. Saskaņā ar likuma "Par aviāciju" 41. panta 8. punktu: *papildus citu normatīvo aktu prasību izpildei saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja būvēt, ierīkot un izvietot šādus gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus, kuri veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos (pastāvīgs barības avots un lizdošanas vietas), — 15 kilometru rādiusā no lidlauka kontrolpunkta. Ņemot vērā minēto, valsts aģentūra "Civilās aviācijas aģentūra" 2024. gada 12. septembra vēstulē Nr. 01-08/1787 Par atļauju derīgo izrakteņu ieguvei (pievienota pie iesnieguma) norāda, ka gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu jeb derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt navigācijas tehniskā līdzekļa aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošības nodrošināšanai tālās ietekmes zonā un 9,7 kilometru attālumā no lidlauka „Rīga” skrejceļa, kas saskaņā ar likuma "Par aviāciju" 41. panta pirmās daļas 8) punkta prasībām atradīsies 15 kilometru rādiusā no lidlauka kontrolpunkta un var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos vai citu aktivitāti, kas var kaitēt gaisa kuģu lidojumu drošumam. Novērtējot plānotā objekta ietekmi uz gaisa kuģu lidojumu drošumu saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 10. marta noteikumu Nr. 120 "Kārtība, kādā pieprasa un saņem Civilās aviācijas aģentūras atļauju būvēt, ierīkot un izvietot gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus un veic gaisa kuģu lidojumiem bīstamu objektu uzskaiti" prasībām, Civilās aviācijas aģentūras Lidlauku standartu un drošības daļa atļauj derīgo izrakteņu ieguvi paredzētās darbības Norises vietā ar noteikumu, ka objektā netiks pieļauta putnu masveidīga pulcēšanās.*

Dienests norāda, ka lielāka akceptēto derīgo izrakteņu krājumu daļa atrodas zem gruntsūdens līmeņa, ņemot vērā, ieguves metodi jau Atradnes izstrādes laikā veidoties ūdenstilpe. Vienlaikus atbilstoši iesniegumam Atradne pēc izstrādes pabeigšanas tiks rekultivēta par ūdenstilpi. Atbilstoši valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" norādītajam Paredzētā darbība ir atļauta ar nosacījumu, ka Atradnē netiks pieļauta putnu masveida pulcēšanās. Ņemot vērā minēto, Dienests norāda uz nepieciešamību pēc papildus izvērtējuma, proti, sadarbībā ar ornitologu ir nepieciešams paredzēt konkrētus risinājumus putnu sugu atbaidīšanai no derīgo izrakteņu ieguves laikā izveidotās ūdenstilpes.

Saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" (turpmāk – ZMNĪ) Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas⁴ datiem darbība paredzēta meliorācijas objekta Dzilnupes poldera vaļējie grāvji teritorijā. Paredzētās darbības zonā atrodas: koplietošanas ūdensnotekas, meliorācijas kadastra kods 381224:K:8, 381224:K:45; kontūrgrāvji, meliorācijas kadastra kods 381224:203, 381224:202 un susinātājgrāvji, meliorācijas kadastra kods 381224:56, 381224:40. Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Zemgales reģionālā meliorācijas nodaļa 2024. gada 12. septembrī paredzētās darbības Ierosinātajai izsniedza tehniskos noteikumus Nr. Z-1-18/1492 (pievienoti pie iesnieguma), kur ir iekļautas prasības derīgo izrakteņu ieguvei, t.sk. norādīts, ka *Projekta realizācijas rezultātā nav pieļaujama melioratīvā stāvokļa pasliktināšanās objektā, objektam piegulošajās platībās, kā arī koplietošanas meliorācijas sistēmā. Atbilstoši SIA "GS Resursi" Pārskatam par ģeoloģisko izpēti un krājumu aprēķinu smilts*

³ Aizsargjoslu likuma 42. panta pirmās daļas 1) punkta c) apakšpunktu lai nodrošinātu autoceļa pārredzamību un transportlīdzekļu satiksmes drošību, aizsargjoslās gar autoceļiem aizliegts: bez autoceļa īpašnieka atļaujas veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus, izņemot lauksaimniecības vajadzībām nepieciešamos darbus.

⁴ <https://www.melioracija.lv/?loc=559299;359204;13> (dati skatīti 22.11.2024.)

atradnē “Laukmales” izpētes teritorijā konstatēts vienmērīgs gruntsūdens horizonts, ko satur milts slānis. Izpētes darbu laikā 27.09.2024. gruntsūdens līmenis urbumos nostājies 0,4 – 0,7 m dziļumā pie augstuma atzīmēm LAS-2000,5 sistēmā 2,99 – 3,81 m. Gruntsūdens notece neizteikta. Apvidū kopējā gruntsūdens notece virzīta uz ZA pusi. Minētajā pārskatā tiek norādīts, ka derīgo materiālu atradnē iespējams izstrādāt nepazeminot gruntsūdens līmeni, līdz ar to Atradnē veikto darbu ietekme uz gruntsūdens noteces virzienu nav sagaidāma, bet līmeņu izmaiņas nepārsniegs sezonālo svārstību robežas.

Nemot vērā iepriekš minēto, Dienests secina, ka būtiskas negatīvas ietekmes paredzētās darbības laikā netiks radītas. Tomēr Atradnes teritorijai tuvākās viensētas atrodas tikai 200 m attālumā (Dienesta rīcībā nav informācijas par tās pieslēgumu centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem), līdz ar to derīgo izrakteņu ieguves projektā jāparedz pasākumi, kas tiks īstenoti, ja tuvākās mājsaimniecības ūdensapgādes avotā pazemināsies gruntsūdens līmenis vai pasliktināsies tā kvalitāte.

Vienlaikus norāda, ka izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu jāievēro valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” 2024. gada 12. septembra tehniskajos noteikumos Nr. Z-1-18/1492 kļautas prasības.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS”⁵ pieejamo informāciju, Paredzētās darbības Norises vietā nav reģistrēti dabas pieminekļi, īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamās sugas vai sugas, kurām veidojami mikroliegumi.

Saskaņā ar informāciju dažādās drošības datu lapās dīzeļdegviela ir uzliesmojošs šķidrums, kurš ir kaitīgs cilvēkiem, kā arī ir toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Līdz ar to avāriju situācijās ir iespējams gan augsnes, gan pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. Tāpat no darbos izmantotās ieguves tehnikas var rasties bīstamie atkritumi (izmantotais absorbents, slaucīšanas lupatas). Derīgo izrakteņu ieguves darbos tiks izmantota tehnika, no kuras ir iespējama degvielas un smēreļļu noplūde avāriju situācijā. Degvielas uzpilde ir paredzēta izmantojot atbilstošas polietilēna transportēšanas tvertnes, kas aprīkotas ar sūkni un automātisku uzpildes pistoli. Avārijas situācijām objektā tiks nodrošināti absorbenta materiāli. Šādā veidā avāriju risks tiks samazināts līdz minimumam, un ir novēršams, laicīgi veicot transporta apskati un apkopi, bet lielu naftas produktu noplūžu rezultātā var veikt attiecīgos teritorijas sanācijas pasākumus, izrokot un aizvedot piesārņoto grunti. Bet jāņem vērā, ka šādu avāriju iespējamība ir niecīga.

Atbilstoši Kultūras mantojuma pārvaldes uzturētajai informācijas sistēmas “Mantojums”⁶ datiem derīgo izrakteņu ieguve plānota reģiona nozīmes arheoloģiskā pieminekļa Nocietinājumu sistēma ar Plūgu skansti (valsts aizsardzības Nr. 2082) aizsardzības zonā. Likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 23. pants paredz, ka kultūras pieminekļu aizsardzības zonā darbības, kas ietekmē kultūrvēsturisko vidi (piemēram, būvniecība, zemes reljefa mākslīga pārveidošana, mežsaimnieciska darbība, tādu iepriekš neidentificētu priekšmetu izcelšana no zemes vai ūdens, kuriem varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība), drīkst veikt tikai ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes atļauju. Savukārt, atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 “Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi” 30. punktam saimnieciskā darbība kultūras pieminekļu aizsardzības zonās veicama, saglabājot kultūras pieminekļa vēsturiski nozīmīgo plānojumu un telpisko struktūru, kultūrslāni, piemineklim atbilstošo vidi, ainavu, apzaļumošanas un labiekārtošanas raksturu, kā arī nodrošinot kultūras pieminekļa vizuālo uztveramību. Kaut arī derīgo izrakteņu ieguves laikā tiks rada ietekmi uz ainavas vizuālo struktūru, gar Atradnes perimetru tiks izvietotas segkārtas krautnes kas aizsegs skatu uz ieguves teritoriju. Savukārt pēc derīgo izrakteņu ieguves rezultātā veidosies ūdenstilpne, kas pārveidos ainavu. Vienlaikus Nacionālās kultūras mantojuma pārvalde 2024. gada 25. septembra vēstulē Nr. 05-04/5107 (pievienota pie iesnieguma) norāda, ka derīgo izrakteņu ieguve neietekmēs Nocietinājumu

⁵ <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 27.12.2024.).

⁶ <https://karte.mantojums.lv/?z=11.98341&lng=23.94445&lat=56.79390> (dati skatīti 27.12.2024.).

sistēmas ar Plūgu skansti saglabājamo vērtību aizsardzību, Pārvalde kultūras mantojuma aizsardzības aspektā neiebilst pret plānoto darbu veikšanu un īpašus nosacījumus to veikšanai neizvirza.

Derīgo izrakteņu ieguves darbi nebūs tieši saistīti arī ar atkritumu rašanos. Nelielos daudzumos radītie sadzīves atkritumi, koksnes atkritumi vai bīstamie atkritumi, kuru rašanās ir mazticama, tiks savākti un nodoti atkritumu apsaimniekotājam, kam ir saņemta attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas atļauja. Darbinieku vajadzībām ieguves laukumā tiks novietota pagaidu pārvietojamā biotualete un iespējams atkritumu konteiners. Ieguves process būs saistīts ar sadzīves atkritumu rašanos, kā arī sadzīves notekūdeņu radīšanu. Dzeramā ūdens ieguve nav paredzēta. Darbinieku dzeramo ūdeni vai iegādāties fasētā veidā (piemēram, pudelēs). Kopējā ietekme derīgo izrakteņu ieguves procesā būs īslaicīga, pārējosa un novēršama.

Paredzētās darbības vietā ekstremālu meteoroloģisko apstākļu dēļ, vētras gadījumā, plūdu, miglas, ugunsgrēku un citu dabas katastrofu rezultātā var tikt negatīvi ietekmēta gan vide, gan iedzīvotāji, tomēr tas ir iespējams jebkurā teritorijā valstī.

Secinājumi:

1. Veicot ietekmes sākotnējo izvērtējumu, Valsts vides dienests ir konstatējis, ka paredzētā darbība neatbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta un 1. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums.
2. Derīgo izrakteņu ieguve un ar šo darbību saistītā ietekme uz vidi atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 11. panta kritērijiem netiek klasificēta tik nozīmīga vai kompleksa, lai būtu nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, tā kā tā ir vērtējama tikai kā nozīmīga lokālā mērogā, nav saistīta ar būtisku piesārņojuma risku un to nevar uzskatīt par tādu, kas var radīt negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, drošību un veselību. Ar atradnes rekultivāciju beigsies arī ietekmju darbība. Rekultivācijas laikā teritorijā tiks sakārtota un turpmāk lietderīgi izmantota.
3. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" pieejamo informāciju, paredzētās darbības Norises vietā nav reģistrēti dabas pieminekļi, īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamās sugas vai sugas, kurām veidojami mikroliegumi.
4. Atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN 679. punktam punktam derīgo izrakteņu ieguve ir noteikta kā viens no *Lauksaimniecības teritorijas (L)* papildizmantošanas veidiem.
5. Tehniskie noteikumi sagatavojami pēc derīgo izrakteņu atradnes pases un ieguves limita sagatavošanas Dienestā.
6. Ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība neizriet arī no lietderības un samērīguma apsvērumiem, jo iespējamās nelabvēlīgās ietekmes ir identificējamas un pārvaldāmas, un to novēršanai vai mazināšanai ir iespējams noteikt un tehniskajos noteikumos iestrādāt atbilstīgus pasākumus.

6. Izvērtētā dokumentācija:

1. 2024. gada 27. decembra reģistrētais iesniegums ietekmes sākotnējā izvērtējums veikšanai;
2. Dienesta 2024. gada 27. decembra vēstule Nr. 2.3/AP/13127/2024 *Par informatīvā paziņojuma nosūtīšanu*;
3. Mārupes novada pašvaldības 2025. gada 13. janvāra vēstule Nr. 1/2.1-3/64 *Par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanu derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē "Laukmales"*.
4. Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati: <https://www.kadastrs.lv/#result> (dati skatīti 27.12.2024.);
5. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija: <https://ozols.gov.lv/ozols/> (dati skatīti 27.12.2024.);

6. Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/> (dati skatīti 27.12.2024.);
7. *Google Earth Pro* karšu slāņi.

7. Sabiedrības informēšana:

Valsts vides dienests par pieteikto darbību ir informējis Mārupes novada pašvaldību un biedrību "Vides aizsardzības klubs", 2024. gada 27. decembrī nosūtot vēstuli Nr. 2.3/AP/13127/2024 ar informatīvo paziņojumu. Informatīvais paziņojums tika publicēts arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē. Sabiedrības atsauksmes vai priekšlikumi par pieteikto darbību nav saņemti.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Iesniedzēja viedoklis iekļauts iesniegumā ietekmes sākotnējam izvērtējumam.

Mārupes novada pašvaldība 2025. gada 13. janvāra vēstulē Nr. 1/2.1-3/64 informē, ka atbilstoši spēkā esošā Babītes novada (šobrīd Mārupes novada Babītes pagasts un Salas pagasts) teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar 2020. gada 22. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr.1 (turpmāk - Teritorijas plānojums) funkcionālā zonējuma karti, īpašuma "Laukmales" sastāvā esošā zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 80480060030 atrodas Lauksaimniecības teritorijā (L), zemes vienība neiekļaujas ciema teritorijā. Lauksaimniecības teritorijā, starp atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem, kā papildizmantošana atļauta arī Derīgo izrakteņu ieguve (kods: 13004). Attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvi, Teritorijas plānojuma apbūves noteikumi paredz papildu prasības:

Apbūves noteikumu 137.punkts nosaka minimālos attālumus no derīgo izrakteņu izstrādes zemes vienības robežas līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, dabas teritorijām un objektiem. Attiecīgi, derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta zemes vienībās, kas atrodas:

- 137.1. ciemu teritorijās;
- 137.2. tuvāk par 200 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās būves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma, kas atrodas noteiktajā attālumā, īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums;
- 137.3. kapsētu teritorijās un tuvāk par 100 m no kapsētas ārējās robežas;
- 137.4. nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijā – poldera teritorijā;
- 137.5. valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijā un aizsargjoslas teritorijā ap valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu - arheoloģiskajiem pieminekļiem.

Apbūves noteikumu 139.punkts paredz, ka pirms derīgo izrakteņu ieguves jāizstrādā detālplānojums, ja:

- 139.1. plānots derīgo izrakteņu ieguves teritorijas pievedceļa pieslēgums pašvaldības ceļam vai valsts autoceļam;
- 139.2. derīgo izrakteņu ieguve teritorijas ekspluatācijai nepieciešama inženiertehnisko apgādes tīklu un objektu izbūve;
- 139.3. derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta tiešā ciema, blīvas apbūves tuvumā.

Apbūves noteikumu 140.punkts nosaka, ka Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas teritorijā ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve, ja saņemts Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes saskaņojums.

Īpašumā "Laukmales" noteikti šādi apgrūtinājumi:

- Zemes vienības daļai ir noteikts aprobežojums Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7), kas sakrīt ar Ekspluatācijas aizsargjoslas teritoriju gar valsts galvenajiem autoceļiem lauku apvidos – 100m no ceļa ass;
- Daļa īpašuma iekļaujas Ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem lauku apvidos – 30m no ceļa ass;
- Daļa īpašuma iekļaujas Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas (aizsardzības zonas) teritorijā ap kultūras pieminekli laukos (Reģiona nozīmes kultūras pieminekļi)

"Nocietinājumu sistēma ar Plūgu skansti", – arheoloģijas piemineklis, sistēmas ID 2082, apgrūtinājuma kods 7314010204);

- Visa zemes vienības teritorija iekļaujas Navigācijas tehniskā līdzekļa aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošības nodrošināšanai tālās ietekmes zonā;

- Teritorijā izvietotas koplietošanas ūdensnotekas un susinātājgrāvji;

- Gar teritorijas dienvidu robežu noteikta ceļa servitūta teritorija, kas zemesgrāmatā reģistrēta par labu nekustamajiem īpašumiem "Brieži" un "Mežapļavas".

Pašvaldība vērs uzmanību, ka īpašumu dienvidu daļā atrodas esošs servitūta ceļš, kas nodrošina piekļūšanu nekustamajiem īpašumiem "Mežapļavas" un citiem nekustamajiem īpašumiem, kas atrodas apbūves noteikumos noteiktajā attālumā (dzīvojamo vai publisko ēku atrašanās 200m attālumā no zemes vienības 80480060030 robežas). Un, ja, derīgo izrakteņu transportēšana ir plānota pa īpašuma dienvidu daļā esošo servitūta ceļu, tad, lai izvairītos no strīdus situācijām Pašvaldība ir izvirzījusi nosacījumu, bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas saņēmējam rakstiski saskaņot ar servitūta ceļa izmantotājiem (nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju) nosacījumus servitūta ceļa izmantošanai un uzturēšanai, ievērojot tā nestspēju. Tai pat laikā, Pašvaldība informē, ka saskaņā ar Teritorijas plānojuma apbūves noteikumu 139.1. apakšpunktu, pirms derīgo izrakteņu ieguves jāizstrādā detālplānojums, ja plānots, ka derīgo izrakteņu ieguves teritorijas pievedceļa pieslēgums būs pašvaldības vai valsts autoceļam. Ņemot vērā iepriekš minēto (t.sk. nepieciešamo saskaņojumu ar nekustamā īp. īpašniekiem), informējam, ka pašvaldība neizvirza papildu prasību izstrādāt detālplānojumu, ja pievienojums tiek veidots pie esošā servitūta ceļa, taču izsniedzot atļauju bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei, Pašvaldība kā nosacījumu bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas saņēmējam var noteikt prasību par pašvaldības autoceļa "Masīva ceļš" nodošanu uzturēšanā uz derīgo izrakteņu ieguves laiku - nodrošināt autoceļa ikdienas uzturēšanas prasību izpildi atbilstoši 2021. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.26 "Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli".

Citu procesa dalībnieku viedokļi nav saņemti.

9. Piemērotās tiesību normas un lēmuma pieņemšanas pamatojums:

1. Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
2. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) un 4) punkts, 4., 8., 11., 12., 13. pants, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts;
3. Likuma "Par aviāciju" 41. panta 8. punkts;
4. Likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 23. pants;
5. Aizsargjoslu likums;
6. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr.18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību";
7. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība";
8. Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumu Nr. 30 "Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai" 18. punkts;
9. Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumi Nr. 163 "Par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām";
10. Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi" 30. punkts.

Lēmums:

Nepiemērot ietekmes novērtējuma procedūru SIA "GS Resursi" ierosinātajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Laukmales" 11,274 ha platībā, kas atrodas nekustamajā īpašumā "Laukmales" (kadastra Nr. 8048 006 0030), Babītes pagastā, Mārupes novadā.

Šis starplēmums, ar kuru tiek atzīts, ka ietekmes novērtējums nav nepieciešams, nav atsevišķi apstrīdams.

Atļauju pārvaldes
Piesārņojuma un dabas resursu departamenta direktore

I. Pločiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Rumjanceva, 26302771
valerija.rumjanceva@vvd.gov.lv